

Bilag.

Indenrigsministeriet.

København, den 29. marts 1960.

I skrivelse af 18. d. m. har udvalget bedt mig besvare to spørgsmål:

1. Hvorledes kan man sikre den bedst mulige undersøgelse af klager fra stats-hospitalernes patienter over overgreb fra personalets side?

Der kan være anledning til indledningsvis i forbindelse med besvarelsen af dette punkt at minde om, at der i dansk ret antages at bestå en almindelig ulovbestemt adgang til at indbringe klager i administrative anliggender for højere myndigheder, i sidste instans for vedkommende minister.

Når den nugældende lov nr. 262 af 6. maj 1921 om overbestyrelsen af statens sindssygehospitaler m. v. derfor i § 3 udtrykkelig præciserer adgangen til for direktoratet at indbringe klager over forholdene på hospitalerne, må dette tildels tages som udtryk for, at medicinalkommissionen af 1908, der har udarbejdet forslaget til loven, i den centraliserede klagebehandling så et ikke uvæsentligt argument for oprettelsen af en centralstyrelse for hospitalerne; men desuden hænger forholdet selvsagt sammen med den særlige af kommissionen foreslåede ordning, hvorefter det for at skabe den fornødne tryghed på dette punkt fandtes hensigtsmæssigt gennem tilsynsrådet at give den politiske repræsentation indseende bl. a. med klagebehandlingen.

Denne særlige klageordning har man i princippet fundet det hensigtsmæssigt at bibeholde i det nu forelagte lovforslag ud fra den betragtning, at man har fundet det af væsentlig værdi ved stillingtagen til klager at kunne henvise til, at sagerne også havde været forelagt tilsynsrådet. I klagesager kan påstand stå mod påstand, og den almene bedømmelse af en sag bliver

efter de indvundne erfaringer betydelig mere alsidig, når et sådant tilsynsråd også får lejlighed til at udtale sig.

I to henseender er bestemmelserne om klagebehandlingen dog undergået modifikation. Gennem en mindre kategorisk formulering af den centrale bestemmelse om klageadgangen i forslaget § 3 har man således, som det har fundet udtryk i bemærkningerne, taget hensyn til de i den øvrige lovgivning tilkomne bestemmelser, der har influeret på klageadgangens omfang og betydning. Dernæst er bestemmelsen i 1921-lovens § 6 af mere formelle grunde udeladt, således at der ikke i forslaget findes en positiv bestemmelse om, at direktoratet kan kræve bistand af politiet ved gennemførelsen af undersøgelser på hospitalerne, et forhold, som nærmere vil blive kommenteret nedenfor.

Med hensyn særlig til det konkrete spørgsmål om undersøgelse af klager fra hospitalernes patienter over egentlige overgreb fra personalets side må det fremhæves, at sådanne klager er relativt sjældent forekommende, men det står på den anden side klart, at afgørelsen i sager af nævnte art kun af patienterne og offentligheden i almindelighed vil kunne imødeses med tillid, såfremt der kan herske den fornødne tiltro til undersøgelsens effektivitet.

Man må dog formentlig ud fra et almindeligt kendskab til sager af omtalte art kunne fastslå, at det ikke vil være anbefalelsesværdigt at binde sig til alt for stive regler vedrørende undersøgelsens karakter eller omfang. Hensynet til patienterne vil således ingenlunde altid tale for en undersøgelses strikte gennemførelse, f. eks. hvor det — som det jævnligt forekommer — drejer sig om